

NT2 MET DE NATUURLIJKE METHODE



NIEUW IN NEDERLAND EN BELGIË

HANDLEIDING VOOR
DOCENTEN EN
TAALVRIJWILLIGERS

van Dale



Listen to the audio
book of *Nieuw in
Nederland* – the novel
Nieuwin.nl/audio



Listen to the audio
book of *Nieuw in
België* – the novel
Nieuwin.be/audio

Nieuw in Nederland en België handleiding voor docenten en taalvrijwilligers

1e editie, 1e oplage, 2026
ISBN 9789460776939
NUR 110

Auteur & maker illustraties: Max Koedood
Vormgeving en omslagontwerp: Villa Grafica

© 2026 Van Dale Uitgevers
Utrecht en Antwerpen

De merknaam Van Dale is voor alle publicaties van Van Dale Uitgevers als merknaam beschermd. Alle rechten voorbehouden. Tekst- en datamining zijn niet toegestaan. Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van reprografische verveelvoudigingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 3051, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de uitgever te wenden.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg kan noch de redactie noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade, die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

Van Dale Uitgevers vindt het belangrijk om op milieuvriendelijke en verantwoorde wijze met natuurlijke bronnen om te gaan. Bij de productie van dit boek is daarom gebruikgemaakt van papier waarvan het zeker is dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Van Dale is gebruikers erkentelijk voor het doen van suggesties ter verdere verbetering van dit product.
redactie@vandale.nl | vandale.nl | vandale.be

INHOUD

Brief van de schrijver	8
Werken met de natuurlijke methode	9
De novelle als cursus	10
De rol van de docent	11
Afraders en aanraders in het klaslokaal	12
Technieken, opdrachten en werkvormen met de NT2-novelle	16
Lesopzet en cursusplanning	30
Lesplan voor Nieuw in Nederland / Nieuw in België	35
Grammaticawijzer 1	37
Grammaticawijzer 2	39
De theorie achter de natuurlijke methode	42
Tot slot: de filosofische onderbouwing	46
Literatuur	48

BRIEF VAN DE SCHRIJVER

Beste NT2-docent of taalvrijwilliger,

Met deze handleiding wil ik je het zo eenvoudig en plezierig mogelijk maken taallessen natuurlijk Nederlands te geven met mijn NT2-novelle. Je vindt hier een overzichtelijke gids vol praktische handvatten, zoals lijstjes van de uitgangspunten van de methode, werkvormen en technieken. Ook bevat de handleiding twee grammaticawijzers en een handig lesplan.

Je cursisten hebben alleen een van mijn novelles nodig: *Nieuw in Nederland* of *Nieuw in België*.

Ze krijgen daar ook een woordenlijst Nederlands – Engels bij en toegang tot de audioboekversie.

Het oefenboek bij deze serie is los verkrijgbaar. Verder heb je niets nodig, al heb ik in de novelle wel wat verwijzingen naar bijpassende muziek verstoppt. Het verhaal brengt jullie stapsgewijs naar niveau A2, of zelfs iets verder.

Mijn naam is Max Koedood en ik woon behalve in Rotterdam ook in Sevilla, waar ik vloeiend Spaans leerde spreken met de natuurlijke methode. Mijn missie is om die methode groot te maken in heel Europa, via mijn novelles, video's en taalcursussen. Behalve schrijver, eigenaar van taalschool Neandertales en NT2-docent ben ik ook opgeleid tot filosoof.

Daarom vertel ik achter in deze handleiding niet alleen iets over de taalwetenschappelijke onderzoeken die de natuurlijke methode ondersteunen, maar ook over het filosofische idee van taal dat achter deze onderzoeken schuilt.

Tot slot: ik sta altijd open voor samenwerkingen! Daarvoor ben ik het best te bereiken op LinkedIn of via neandertales.nl.

Met natuurlijke groeten,

Max Koedood



WERKEN MET DE NATUURLIJKE METHODE

Deze docentenhandleiding bij de taalnovelles *Nieuw in Nederland* en *Nieuw in België* is bedoeld voor taalprofessionals en taalvrijwilligers. Duik in een goed verhaal... en de rest volgt vanzelf.

DE NATUURLIJKE METHODE: BOEIEND, BETEKENISVOL EN BEGRIJPELIJK

Ik heb *Nieuw in Nederland* en *Nieuw in België* en de lessen ontwikkeld op basis van de zogeheten 'natuurlijke methode'. Die methode is ontstaan uit decennialang internationaal taalwetenschappelijk onderzoek.

Het belangrijkste principe van de natuurlijke methode is dat je een taal het beste leert als je je actief inspant om geschreven en gesproken boodschappen in die taal te begrijpen. Dat geldt voor je moedertaal, maar ook voor alle talen daarna. Zoals kinderen eerst lang naar hun moedertaal luisteren voordat ze hun eerste woordjes zeggen, moeten volwassenen eerst veel van een vreemde taal tot zich nemen voordat zij goed kunnen spreken.

De natuurlijke methode biedt daarom aan de cursist zoveel mogelijk gesproken en geschreven taal in de vorm van tekst en geluidsbestanden, oftewel *input*. Maar niet alle input is even geschikt.

Vanuit de theorie weten we dat de input aan drie voorwaarden moet voldoen, wil de cursist er veel van leren. Hij moet begrijpelijk, betekenisvol en boeiend zijn, oftewel *comprehensible and compelling input*. Begrijpelijk wil zeggen dat de taal niet te moeilijk mag zijn - in de praktijk betekent dit dat er niet te veel nieuwe woorden of grammaticale structuren tegelijk mogen voorkomen. Betekenisvol, zodat de cursist de boodschap kan vatten en kan vertalen naar haar eigen leven. Boeiend, zodat de cursist nieuwsgierig wordt en daardoor gemotiveerd om de taal écht te begrijpen.

AFRADERS EN AANRADERS IN HET KLASLOKAAL

Welke concrete taken heeft een NT2-docent die werkt volgens de natuurlijke methode? En wat kan je als docent beter nalaten? Op basis van de conclusies van taalwetenschappelijke onderzoeken en de bijbehorende natuurlijke methode geef ik twee lijstjes met do's en don'ts.

AFRADERS

1. Cursisten vaak onderbreken tijdens het spreken

Cursisten leren het meest van betekenisvolle interactie, oftewel van communicatie. Als de docent een soort grammaticale politieagent is, loopt het gesprek vast en is het geen echt gesprek meer. Daarom is het handiger twee soorten spreekactiviteiten te organiseren. Soms leg je de focus op effectief communiceren zonder onderbrekingen. Op andere momenten werk je juist meer aan de nauwkeurigheid, waarbij je de cursisten wel kunt voorzien van persoonlijke feedback.

2. Complexe grammaticaregels uitleggen

Cursisten leren van voorbeelden, niet van abstracte regels. Complexe grammaticale instructie met veel details over uitzonderingen en dergelijke werken bijna altijd averechts. Kun je het echt niet laten om aandacht aan formele grammatica te besteden, doe dat dan alleen voor simpele regels. Of doe het zoveel mogelijk buiten de reguliere lessen om, speciaal voor de cursisten die er expliciet om vragen. Op die manier hebben de juiste cursisten er baat bij.

3. Andere talen spreken in de les

In de natuurlijke les hoort de instructietaal en de communicatietaal het Nederlands te zijn. Hier is echter nuance op zijn plaats. Soms is het wél goed om een korte vertaling te geven, omwille van de vaart in de les. Als je dus een taal spreekt die de cursisten ook spreken, gebruik je deze om af en toe een vertaling te geven, om ze te helpen het gesprek of het verhaal sneller te begrijpen. Daar worden cursisten vaak ook blij van. Cursisten kunnen elkaar ook helpen in hun eigen taal, als dat makkelijker is en goed voor de sfeer. Uiteraard kunnen ze de woordenlijst of een vertaalmachine raadplegen wanneer nodig. Maar de communicatie in het klaslokaal moet honderd procent in het Nederlands zijn - geef nooit uitleg of instructie in een andere taal!

TECHNIEKEN, OPDRACHTEN EN WERKVORMEN MET DE NT2-NOVELLE

In de lessen met *Nieuw in Nederland* en *Nieuw in België* hebben de opdrachten en werkvormen altijd als doel de cursist te helpen de woorden en structuren uit het boek te begrijpen en gebruiken. Ze zijn allemaal gebaseerd op de theorie van de natuurlijke methode. De opdrachten kun je in de les doen of als huiswerkopdracht meegeven. De werkvormen en opdrachten zijn toepasbaar op elk hoofdstuk of op meerdere hoofdstukken tegelijkertijd.

De lesopzet in het volgende hoofdstuk van deze handleiding kun je printen. In de lege vakjes vul je onderstaande opdrachten in om de lesopzet compleet te maken.

1. DE BELANGRIJKSTE BASISTECHNIEK: CIRKELEN

Doel

Taalbegrip door de cursisten voldoende herhaling te bieden, op een betekenisvolle en boeiende manier.

Techniek

De docent circuleert al vragend rondom een bepaalde doelstructuur. Een doelstructuur is een combinatie van woorden die regelmatig in de taal voorkomt. Als we deze structuur vaak genoeg herhalen, zal de cursist deze ook goed gaan gebruiken. De woordcombinatie 'houden van' kan een doelstructuur zijn en daaromheen kun je cirkelen met vragen aan de cursist. Het is de bedoeling dat de cursist in het antwoord de vraag herhaalt.

Voorbeeld

Docent: Reza eet pizza. Houdt Reza van pizza?

Cursist: Reza houdt pizza.

Docent: Houdt Reza van pizza of niet?

Cursist: Reza houdt van pizza.

Docent: Houdt Reza van pizza of van pasta?

Cursist: Reza houdt pizza.

Docent: Precies, Reza houdt van pizza! Houd jij van pizza?

Cursist: Ik houd pizza ook.

Docent: Jij houdt ook van pizza. Dus jij houdt van pizza en Reza houdt ook van pizza. Maar ik houd niet van pizza. Ik houd van bitterballen. Hou jij van bitterballen?

Cursist: Ik houd van bitterballen ook.

Docent: Jij houdt ook van bitterballen! Lekker. Dus wij houden allebei van bitterballen. Houdt Reza van bitterballen?

Cursist: Ja, Reza houdt van bitterballen.

Docent: Reza houdt van pizza en van bitterballen. En houdt Reza van de serveerster?

Cursist: Ja, Reza houdt van de serveerster veel.

Details voor de docent

De bedoeling is dat de cursisten een bepaalde doelstructuur net zo lang horen tot zij het internaliseren. Dat kan per groep, per cursist en per doelstructuur flink verschillen. Die verschillen mogen er zijn! Sommige cursisten pikken het sneller op dan andere. De taak van de docent is de structuren voldoende te blijven herhalen voor alle cursisten. De novelle zelf cirkelt ook, en laat dezelfde woorden en zinnestelsels telkens terugkomen. Gaandeweg integreren de cursisten vanzelf alle belangrijke taal van het niveau A2. Het cirkelen maakt dit proces leuker, sneller en beter.

2. DE RUIL

Doel

Betekenisvolle interactie. Het doel van 'de ruil' is geslaagde communicatie. Cursisten hoeven geen correcte taal te produceren, maar wel begrijpelijke taal. Ze mogen dus fouten maken en worden daar niet op aangesproken, zolang de groep en de docent de boodschap kunnen begrijpen.

GRAMMATICAWIJZER 1

De novelle houdt zich aan de opbouw van een traditionele cursus door stapsgewijs nieuwe grammaticale structuren te introduceren. Als je je wil houden aan de natuurlijke methode, behandel je deze structuren niet expliciet. Maar het is wel goed te weten wanneer welke grammaticale structuur in de novelle geïntroduceerd wordt, zodat je rondom de doelstructuren meer begrijpelijke input kan verzorgen.

TWEE ADVIEZEN VANUIT DE NATUURLIJKE METHODE

Houd grammatica impliciet. Beperk je tot voorbeelden en laat cursisten zelf opmerken wat er gebeurt in de structuur van de tekst. Behandel grammaticaregels alleen expliciet als lezers ernaar vragen. Werk pas met een doelstructuur zodra deze in de grammaticawijzer voorkomt en niet eerder. Dan weet je zeker dat de cursisten voldoende voorbeelden van die structuur in de novelle zijn tegengekomen.

Over een aantal structuren kun je altijd vragen krijgen, omdat ze op elk taalniveau voorkomen. Denk hierbij aan lidwoorden, bezittelijke voornaamwoorden, aanwijzende voornaamwoorden, voegwoorden, de structuur van de hoofdzin, en zo verder. Beantwoord zulke vragen pas na hoofdstuk 7 van deel 1 van de novelle. Dan weet je zeker dat de lezers voldoende voorbeelden hebben gezien om het antwoord te kunnen begrijpen. Geef dan opnieuw voorbeelden, waarin de cursisten de patronen kunnen herkennen. Zonder bakstenen kun je niet metselen.

DEEL 1 – A1	DEEL 2 – A1 – A2	DEEL 3 A2 – A2 PLUS
Actieve zinnen	Actieve zinnen	Actieve zinnen – Met een enkele uitzondering
Hoofdzinnen	Hoofdzinnen	Hoofdzinnen & bijzinnen – Nevenschikking & onderschikking – Focus op voegwoorden: omdat, toen
Tegenwoordige en toekomstige tijd <i>Met 1 uitzondering aan het eind van hoofdstuk 8</i>	Tegenwoordige en toekomstige tijd <i>Duurvorm: constructies met ‘aan het...’ Korte introductie gebiedende wijs</i>	Tegenwoordige & toekomstige tijd – Onvoltooid verleden tijd – Volttooid verleden tijd Gebiedende wijs, regelmatig gebruikt Duurvorm tegenwoordige tijd ‘aan het...’
Hoogfrequente zwakke en sterke werkwoorden – Focus op modale werkwoorden	Hoogfrequente zwakke en sterke werkwoorden – Wederkerende werkwoorden – Reflexieve werkwoorden – Het werkwoord ‘zouden’	Hoogfrequente zwakke & sterke werkwoorden – Reflexieve werkwoorden – Het werkwoord ‘zouden’
Alleen nevenschikkende zinnen	Alleen nevenschikkende zinnen	
Voegwoorden – Focus op: maar, en dus, want, of – Andere: dan, daarna	Het woord ‘er’ in ‘wat is er’ en ‘is er iemand binnen’?	